

Kritik mot Kronofogdemyndigheten och en kronofogde för att verkställigheten i ett utsökningsmål fortsatt trots att utmättningsbeslutet undanröjts

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO ett antal klagomål mot Kronofogdemyndigheten, södra verkställighetsavdelningen. Hon uppgav bl.a. att hovrätten hade undanröjt Kronofogdemyndighetens beslut om utmätning i hennes pension men att myndigheten trots detta fortsatt att tillämpa beslutet. Ett antal handlingar bifogades anmälan, däribland Hovrätten över Skåne och Blekinges beslut den 25 november 2008. I beslutet angavs att AA borde ha getts tillfälle att styrka vissa uppgivna merkostnader innan utsökningsmålet avgjordes. Eftersom så inte skett undanröjde hovrätten tingsrättens och Kronofogdemyndighetens beslut och visade ärendet åter till Kronofogdemyndigheten för fortsatt handläggning.

Utredning

Muntliga uppgifter hämtades in från kronfogden BB. Hon uppgav följande.

Hon har av förbiseende inte sett att hovrätten undanröjt Kronofogdemyndighetens beslut. Hon har endast uppfattat att utredningen hos Kronofogdemyndigheten skulle fortsätta och att AA skulle ges tillfälle att styrka sina kostnader. Om hon hade noterat att Kronofogdemyndighetens beslut hade undanröjts skulle myndigheten ha avregistrerat utmättningsbeslutet under den tid AA fick på sig att styrka sina kostnader. Därefter skulle myndigheten ha fattat ett nytt beslut.

Nu har målet i stället handlagts på följande sätt. Medel har fortsatt att mätas ut av AA. Utbetalningarna av utmäta medel till AA:s borgenärer stoppades emellertid under en tid för att AA skulle få tillfälle att styrka sina kostnader. AA styrkte dock inte att hon hade sådana kostnader att det fanns skäl att ändra det tidigare utmättningsbeslutet. Utmätning fortsätter därför att ske i enlighet med Kronofogdemyndighetens beslut daterat den 7 maj 2008 (senast ändrat den 3 september 2008) och utbetalning av utmäta medel har skett till AA:s borgenärer. AA har både muntligen och skriftligen underrättats om att Kronofogdemyndighetens beslut alltjämt gäller. Hon har även underrättats om att hon kan överklaga beslutet samt om att Kronofogdemyndigheten kan ändra beslutet om hon styrker ytterligare kostnader.

När det nu uppmärksammats att Kronofogdemyndighetens beslut har undanröjts kommer myndigheten att se över vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av det.

BB meddelade därefter, den 28 januari 2008, att Kronofogdemyndigheten avregistrerat utmätningsbeslutet och betalat tillbaka de pengar som utmätts i december till AA. Dessa pengar hade – till följd av att de satts på ett speciellt konto under den tid AA fick på sig att styrka sina kostnader – inte hunnit betalas ut till borgenärerna. De pengar som utmätts i januari hade dock redan betalats ut. Kronofogdemyndigheten kommer nu att fatta ett nytt beslut om utmätning.

Kronofogdemyndigheten, huvudkontoret, anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig över AA:s anmälan såvitt den avsåg myndighetens handläggning av utsokningsmålet efter hovrättens beslut.

I Kronofogdemyndighetens yttrande, till vilket ett yttrande från chefen för södra verkställighetsavdelningen och BB var fogat, angavs huvudsakligen följande.

Bakgrund

KFM beslutade den 7 maj 2008 om löneutmätning i AA:s pension från Försäkringskassan (FK). Förbehålls- och utmätningsbelopp bestämdes till 7 998 kr respektive 6 579 kr per månad.

KFM har därefter vid två tillfällen, den 4 juli och 3 september 2008, fattat beslut om ändring av pågående löneutmätning. Förbehålls- och utmätnings belopp har efter ändringen den 3 september 2008 bestämts till 7 269 kr respektive 7 308 kr per månad.

Den 5 september 2008 har Malmö tingsrätt efter överklagande av AA, beslutat att inte ändra löneutmättningsbeslutet. Efter överklagande till Hovrätten Skåne och Blekinge har hovrätten den 25 november 2008 beslutat att undanröja tingsrättens och KFM:s beslut och visa ärendet åter till KFM för fortsatt handläggning.

Hovrättens beslut har varit KFM till handa den 26 november 2008. Av förbiseende har KFM inte uppmärksammat att hovrätten undanröjt löneutmättningsbeslutet. Försäkringskassan har därför verkställt utmätning i AA:s pension under december 2008 och januari 2009. Pengar som avdragits i december 2008 har jämte upplupen ränta återbetalats till AA i slutet av januari 2009. Pengarna som avdragits i januari 2009 har dock utbetalats till utmätningsborgenärerna.

KFM har den 27 januari 2009 meddelat FK om att löneutmätningen i AA:s pension undanröjts av hovrätten. KFM har fattat ett nytt beslut om löneutmätning i AA:s pension den 12 februari 2009. FK har dock inte verkställt något avdrag i AA:s pension för februari månad 2009.

KFM HK:s bedömning

Det är uppenbart att KFM brustit i sin handläggning då myndigheten inte vidtagit adekvata åtgärder efter det att Hovrätten över Skåne och Bleking undanröjt utmätningen i AA:s pension.

KFM HK beklagar det inträffade och avser att följa upp de åtgärder som den avdelning, inom vilken det aktuella misstaget har skett, planerar att vidta för att undvika att något liknande inträffar igen.

Slutligen kan konstateras att KFM:s agerande i aktuellt ärende kan vara skadeståndsgrundande. KFM har möjlighet att frivilligt reglera vissa skadeståndsanspråk p.g.a. myndighetens felaktiga eller bristfälliga handläggning.

AA kommenterade remissvaret. Av ingivna handlingar framgick att hennes krav på återbetalning av de medel som mätts ut i januari 2009 tagits upp som ett skadeståndsanspråk hos Kronofogdemyndigheten.

Bedömning

Kronofogdemyndigheten har under två månaders tid fortsatt utmätningen av AA:s pension trots att utmättningsbeslutet undanröjts av hovrätten. Såväl myndigheten som kronofogden BB förtjänar allvarlig kritik för det inträffade.

Vidare noteras att AA, när den felaktiga handläggningen uppmärksammades, alltså borde ha kunnat överklaga den utmätning som ägde rum i januari 2009. Någon information om möjligheterna eller förutsättningarna för att överklaga verkställda utmätningar har hon dock inte fått. För att den enskilde ska kunna tillvarata sin rätt är det angeläget att Kronofogdemyndigheten ser till att relevant information lämnas till gäldenären. Eventuellt kan detta, som myndigheten själv föreslagit i ett annat hos JO aktuellt ärende (dnr 6067-2008), ske redan i beslutet om löneutmätning. Därutöver bör myndigheten säkerställa att berörd personal är väl informerad om regelsystemet.